

## כביש החוף שרון קנטור

אחת ההנאות שאנשים – ואולי בני עמים מסוימים יותר מאחרים – מפיקים ממצבי חירום, היא חיוזק הרובד הסימבולי של חייהם. לכל פעולה, תמונה או טקסט כמו נוסף עוד חיפוי של פרשנות סמלית, עכשוויות פריכה, מהברורה והקלישאתית ביותר ועד המעודנת, איזה "יא אללה איך פתאום הכול מתחבר": שמות של ספרים, שירי ילדים, משפט שמישהו אומר לאשתו ברחוב, הסידור של תיבות הדואר בחדר המדרגות.

תחת סכנה רמת ההבחנה שלנו עולה, ולצידה פרשנות כפייתית ונטייה לחשיבה קלישאתית וקיטשית. אולי יותר מכל הסכנות האורבות לנו כעת, מסוכן לנו הקיטש, שההתמכרות לו היא כידוע סימפטום וגם זרו של הפשיזמוס של הנפש. הוא אורב בכל מקום, טומן פחים, שולח פרחים וסרטונים. בכל פעם שאתם נופלים ברשתו עליכם להצליף בעצמכם בזרדים של אוונגרד.

כמוכס, סברתי שההתענגות על חיוזק הרובד הסימבולי היא נחלתם של אלו המצויים בשולי המשבר; שמי שבו, בתוכו – חולה, רעב, בודד או פצוע – שוכח מכל השטויות האלה. אך נדמה לי שנתבדה; שגם בתהום השכול והפחד לא נהיה לבד מול הדבר. גם אז תהיה איזו זוית על כל העסק, נוכל להעריך את הרגע, למצוא בו משהו פיוטי, או אירוני (הפלא ופלא: גם האירוניה עשויה להיות סוג של קיטש) או כפל משמעות או לכל הפחות קריצה. או עווית. "ומה הכי מצחיק? שומע מיכה? שומע? אני בסדר, תקשיב שנייה, הכי קטעים שקראתי לילד שלי לב. עכשיו כל החיים הוא יסתובב עם תחושה שהוא הביא לי עין הרע עם ההתקף הזה. איזה קטעים חרחרחרחרחרחררררר...."

כך שבערב סגר חג שני, ממש לפני שנכנס, נתקפתי דחף לא מוסבר להכין מעמולים ולהביא אותם לפתח בית הוריי שבעיר, מרחק נסיעה יפה, בת חמישים דקות, בכביש החוף. הסיפור כולו שבה אותי: אהבת הבת להוריה, המסורת המתוקה (שמה לה ולי, נתפסתי אליה רק בגלל נאומי של המנהיג, חשבתי לתקוף את הסקריני בסוכר), נגיעת הסכנה, המפגש האפשרי עם נציגי החוק וכמובן אתגר לוח הזמנים, שהוא סם החיים של כל עצלן. שעה למסירה ראשונה שעה למסירה שנייה. השעה 15:05. העוצר נכנס בחמש בדיוק.

התכוננתי היטב למסע המסמר: המתקתי, הסתרקתי, התאפרתי (אין קדושה נשית מליפסטיק משוח מאחורי מסכה), הנחתי עוגיות עטופות במפיות בקופסאות עבור הוריי, לקחתי תרופות כסיפור כיסוי לנסיעה האסורה, אם כי דמיינתי, ודאי שדמיינתי, אותי, אומרת לשוטר: "רוצה לשמוע את האמת? אני מביאה להורים מעמולים" ואת פרצופו המחייך, ואז אולי שיחה עדתית נחמדה ומשוכפלת שתזכיר לי שכל

ישראל חברים באמת באמת וכמה כיף לגלגל את המלים הכלליות על הלשון, את אוצרות התרבות שלנו, הדיאלוגים שכתובים על מגילות המסכים המסחריים ועוד לפנייהם: בטקסים, בהצגות התיאטרון, בארוחות החג המשפחתיות, דיאלוגים שהם כמו הגדה, שעובדת ריקותם לא שוללת את יופיים אלא מחזקת את היותם טקסטים, פסוקים, מרישי-נרטיב. זו מהותו של הקיטש, בעצם. המוסכמה המוכרת והלעושה שלו, שמטרתה לאשרר את טובו של המכנה המשותף הרחב. בסוף השיחה ירצין השוטר שוב ויאמר שברמת העיקרון הוא חייב לתת לי דוח. אני ארצין גם, בוודאי, יודעת שעליי לשחק לידי ליטרה של פחד – או יראה, אפילו – מפני החוק, הוא ירים ראש, יסתכל כאילו לכיוון הניידת, כאילו לשוטר אחר, אף שאיש לא מסתכל עליו או מדבר איתו, ואז יתכופף שוב ויאמר את שתי המלים המתוקות: יאללה, סעי. נקנח את המפגש בחג שמח ותזכורת: לא להיות על הכביש אחרי חמש, הנהון, תודה, ועוד תודה אחת, בטון אחר, כאילו הראשונה היתה רק תודת חובה שכולם נותנים בעוד שהתודה שלי אמיתית, מיוחדת.

מתוקף דמדומי סחיות אלו, הנחתי אם כן עוד מפית אחת עם מעט עוגיות לאנשי החוק. כאתנן? כמחווה? גם וגם, מי ידע להבחין ביניהם. כך, על המושב: מסכה וכפפות, עוגיות ותרופות.

ברמת הבלאד-רש לא התאכזבתי: מחסום ראשון חיכה לי עשר דקות מהבית. התכוונתי לאקשן, או לפחות למבט חוקר, אך פרט לכמה מכוניות מעוכבות – מתוך המעטות שהיו על הכביש בשעה רבת סכנה זו – רוב כלי הרכב עברו באין מפריע. כך גם שלי. העיר היתה קרובה מתמיד: מהיעדר פקקים, או מפאת גודל המשימה שגידמ את המרחק, או משום שאכן התקרבה פיזית – כי מי יודע מה ארגנו לנו עם הזמן והמרחב כשאף אחד לא מוציא את האף.

מסירות המגדנים להורים הזקנים הושלמו ביעילות ובמהירות. שום דבר אישי לא היה שם: ידיות, מפתחות, מרפקים, חדרי מדרגות, קופסאות, מסכות. וחיטוי לקינוח. רק העוגיות עצמן, עטופות, מוגנות, ניצבו בלב הסיטואציה כמו משהו חי וחם, עדיין חם. (מעמול, איזה שם להתכרבל בו. כל כולו עגול ומתעגל, עגלולי, מעמולי. אפשר לומר מעמול כל היום. וגם מעמולים, קורקבני תמרים.)

מחסום ראשון בדרך חזור, ליד שדה התותים הסמלי של רמת השרון, שנדמה שנשאר שם רק כמשבח-נדל"ן. לא שקללתי אל תוך חישובי הנסיעה את הזמן שיגזלו המחסומים המשטרתיים, שהם-הם, מסתבר, הגורם שעלול להביא אנשים כמוני – תלויי קשקש, אבירי מסדר הרגע האחרון – להפר את שעות העוצר ולהימצא מחוץ לבית ואף מחוץ ליישוב אחרי השעה היעודה. גם במחסום זה מספר מכוניות עוכבו, היה איזה היעף מבט פנימה, איש לא הבחין ואף לא התרשם מהמסכה שהקדמתי לעטות, מעליה האירו רק עיני האורח הנורמטיבי שלי. היידה, אל כביש החוק, רוח בשיער שוטף את הנוף.

אני אוהבת לנסוע בחלונות פתוחים, זה מזכיר לי את אבא שלי, את הנסיעות מחרישות האוזניים של ילדותי. (אהבתי לנסוע, בטח מפני שהוא אהב לנסוע. אהבתי לנסוע? אמא שלי שנאה לנסוע, היא פחדה, הוא היה נהג מרוצים חובב וסדיסט לא קטן, הנסיעות לוו בתחנונים אינסופיים שלה, איך יכולתי לאהוב אותן? מותר לאהוב משהו שאמא שלך כל כך לא אוהבת? משהו שהיא כל כך מבקשת ולא מקבלת? משהו שמסמל, ממש, את האכזריות כלפיה? האם אני רק מספרת לעצמי שאהבתי אותן? אולי. האם יש משהו חוץ מהסיפורים האלו? האם כדאי לנתץ אותם ולגלות מה רובץ מתחתיהם? למזלי העצלות שלי מכתובה לי את רוב הפתרונות. כבר למדתי וגם סיפרתי לבתי שהזמן הוא המחליט. אין התפצלות ביער, אין נקודת עצירה ובה שתי דרכים שהן שוות בפניך. ההתפצלות היא נצחית, היא שלם, הזמן העובר הוא התפצלות האפשרויות. בחירה רק מסמנת משהו בתוכן, כמו שריטה או זריף דם על המדרגות.)

לקראת מתחם הקניות רוגובין פדרמן (מתחם רוגובין פדרמן סינמה סיטי שוכן בלב כביש 2 בסמוך לאצטדיון נתניה והוא שילוב של קניון פתוח עם שפע חנויות וקומפלקס חדש של סינמה סיטי הכולל 10 בתי קולנוע מודרניים וייחודיים וקומת מסחר מרשימה עם מסעדות ובתי קפה מוכרים: משה שגב, בירן, עד העצם, מקדונלד'ס, אוסקר וויילד, גלידה גולדה, ארקפה ועוד) הסתמנה עצירה מרשימה, מחסום למתקדמים. זו תהיה הבדיקה שחיכיתי לה! היטבתי את המעמולים הנותרים על המושב, הרמתי את המסכה למצב הכן, עצרתי את המוזיקה החתרנית שהאזנתי לה מהנייד והעברתי לגלי צה"ל. ברדיו התנגן אחד השירים האהובים עליי: "בלילה" של אברהם חלפי, בלחן של שם־טוב לוי. קיוויתי לא להיעצר בדיוק בשיר הזה. קיוויתי להשאיר את הזיכרון שהוא מביא אתו תמיד: ישיבותי הארוכות כנערה, מסתתרת בין הצמחים שלגדות הירקון, מתבוננת בזהרורי המים באהבה שהיתה עזה רק כמשטמה שרחשתי להוריי.

בלילה נפלו ציפורים מן הקן,

ועצים רעדו בלילה.

והחיים הגדולים נהיו קטנים

ובכו לחיות.

אולי לא היה עוד דבר ברקיע.

אולי מעולם לא היה ברקיע דבר.

ורק מישו,

כציפור שנפלה מן הקן,

דימה למצוא ברקיע דבר.

ולבכי היה טוב כי עודנו בכי,

וטוב לדמעות – כי דמעות הן

בלילה,

תמיד בלילה,  
שואג סער איתן  
ומכה על לב הענפים.  
ונזכרים הענפים כי ליבם כואב.  
ומישהו כציפור שנפלה מן הקן  
וכענף שבור,  
שאינו יודע מי הוא, מי הוא –  
נופל גם הוא.

הפקק התארך. הווייז הראה בבירור שאפר את הסגר. השיר נגמר, אך התוכנית שהוקדשה כולה ליצירתו של שם־טוב לוי, נמשכה. שתי ניידות נראו במרחק. מהרמקולים החלה בוקעת נעימת הסדרה "עמוד האש". נעימה אינה המילה המתאימה לקטע המוזיקלי הזה. השוטר קרוב, קרוב. אני מתקדמת בזחילה, לצלילי עמוד האש, תזמור הפסיעה של העם היהודי לדורותיו, הרבה שואה, מעט תקומה – שלא תפריע. תורי מגיע. מה יהיה דיני? השוטר אינו מסתכל, לא עליי ולא על אף נהג או מכונית אחרת. כולם עוברים, לאט, בסך, בנתיב הצר, וממשיכים הביתה כשהם נושאים איתם את מתנת החג: התחמקות מגורל דמיוני וחיזוק הרובד הסימבולי.